

Zienswijze op het Programma van Eisen concessie busvervoer 2028 – KOP-gemeenten

Geachte concessieverlener,

Met deze zienswijze geven wij onze visie en aandachtspunten mee voor de komende ov-concessie. Wij vinden het essentieel dat het openbaar vervoer toegankelijk, efficiënt en toekomstbestendig wordt ingericht, waarbij zowel stedelijke als landelijke gebieden optimaal worden bediend. Wij verwijzen hiervoor naar de rapporten “Elke regio telt” “Brede welvaart” en “Bereikbaarheid op pijl” Hieronder zetten wij onze belangrijkste punten uiteen.

Inleiding

De KOP-gemeenten (Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel) hechten groot belang aan een toekomstbestendig, inclusief en gebiedsdekkend publiek mobiliteitssysteem. Deze zienswijze is opgesteld met het oog op het versterken van de brede welvaart in de regio en sluit aan bij de uitgangspunten van het rapport “Elke regio telt”. De gemeente Texel stelt daarnaast nog een aparte zienswijze op in verband met de unieke eilandsituatie.

Wij verzoeken nadrukkelijk dat het rapport “Elke regio telt” als integraal beleidskader wordt opgenomen in het Programma van Eisen. Dit rapport onderstreept het belang van regionale gelijkwaardigheid, maatwerk en het benutten van gebiedsspecifieke kansen. Door dit rapport als leidraad te hanteren, wordt geborgd dat het ov-beleid niet alleen efficiënt, maar vooral ook rechtvaardig en inclusief is zoals geschetst in het onderzoek mobiliteitsrechtvaardigheid in Noord-Holland Noord.

Proces rondom programma van eisen

Wij betreuren het dat de “Serious Game”, die georganiseerd was voor de bestuurlijke input voor de totstandkoming van het programma van eisen is geannuleerd en daar geen alternatief voor is geboden. Als gevolg daarvan heeft er slechts zeer beperkt bestuurlijke afstemming plaats kunnen vinden tussen gemeenten en provincie.

Wij hebben geconstateerd dat het programma van eisen weliswaar sinds het einde van mei 2025 openbaar is gemaakt, maar daarmee nog niet de raden zijn geattendeerd op het programma van eisen of voldoende zijn betrokken bij de totstandkoming. Wij zullen als gemeenten zelf dit proces onder de loep nemen maar vragen ook zeker aandacht vanuit de provincie om dit proces beter te stroomlijnen. Hierbij verzoeken wij een langere termijn om

zienswijzes in te dienen, waardoor wij onze raden beter kunnen betrekken bij dit proces. Wij denken hier graag over mee richting de volgende concessie.

Voor het huidige programma van eisen (2028) zouden wij het op prijs stellen om de termijn van de zienswijze te verlengen, zodat onze raden de tijd krijgen om nog een zienswijze in te dienen.

1. Versterking van de bereikbaarheid van het landelijk gebied

Bereikbaarheid is een sleutelvoorwaarde voor participatie in onderwijs, werk en zorg. De bereikbaarheid van basisvoorzieningen, zoals zorg en onderwijs, staan met name in het landelijk gebied onder druk. Zeker in gebieden waar de afstanden groot zijn en niet iedereen een auto tot zijn/haar beschikking heeft, zoals in de Kop van Noord-Holland. Minimale dienstregelingsfrequenties en innovatieve vervoersoplossingen dragen bij aan leefbaarheid en economische vitaliteit. Het openbaar vervoer dient als vertrekpunt genomen te worden als vervoerswijze en een volwaardig alternatief op het gebruik van de auto.

Voorstel: Neem expliciete eisen op in het PvE voor bereikbaarheid van landelijke gebieden, inclusief minimale frequenties en stimulering van maatwerkoplossingen. Leg vast dat de minimale bereikbaarheid geen vermindering van verbindingen ten opzichte van bestaand tot gevolg heeft. Regel grote lijnen goed in met scherpe verbindingen naar de knooppunten/(grote)kernen en de regio. Dit waarborgt sociaalmaatschappelijke inclusie en brede welvaart. Dit sluit aan op de greendeal, de modal shift en draagt bij aan de ambitie auto gebruik te reduceren.

2. Flexvervoer voor kleinere kernen

Regionale verschillen vragen om maatwerk. Flexvervoer kan bijdragen aan gelijke kansen voor inwoners van kleinere kernen. Dit houdt kleine kernen bereikbaar en bevordert sociale inclusie en brede welvaart.

Voorstel: Leg duidelijke eisen vast voor de organisatie van flexvervoer, inclusief regierol van de concessieverlener, conform aanbevelingen uit het KiM-rapport *Flexibel vervoer, hardnekkige uitdagingen?* Dit betekent dat we vooraf duidelijk eisen vastleggen over hoe flexvervoer georganiseerd moet worden, zoals toegankelijke integrale reserveringssystemen. Daarnaast verwachten we toetsbare doelen te zien, zodat we de effecten van het flexvervoer inzichtelijk kunnen krijgen en bijsturing mogelijk is.

3. Regionale samenwerking en borging

Samenwerking met lokale stakeholders versterkt de legitimiteit en effectiviteit van beleid. Als regio vertegenwoordigen we een groot gebied waardoor maatregelen in de concessie een breed effect hebben.

Voorstel: Veranker structurele evaluatiemomenten met gemeenten en andere stakeholders in het PvE, met concrete borgingsmechanismen. Door integraal samen te werken en af te stemmen in de concessie wordt een hogere kwaliteit en effectiviteit bereikt.

4. Buurtbusverenigingen als structureel onderdeel van het netwerk

Lokale initiatieven zoals buurtbussen zijn essentieel voor sociale cohesie en bereikbaarheid, zeker in het landelijk gebied. Deze versterken de sociale inclusiviteit en dragen bij aan brede welvaart.

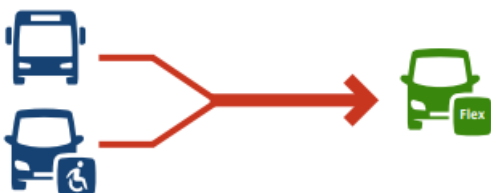
Voorstel: Maak ondersteuning van buurtbusverenigingen verplicht, inclusief beleid voor continuïteit en alternatieven bij wegvallen van lijnen. Leg vast dat dit geen vervanging is voor een vaste lijn.

5. Integratie van doelgroepenvervoer

Integratie bevordert inclusie en efficiëntie, met name voor kwetsbare groepen. Hiermee wordt het openbaar vervoer voor iedereen bereikbaar en dit draagt bij aan de integrale publieke mobiliteit.

Voorstel: Formuleer bindende afspraken over samenwerking tussen vervoerder, instellingen en concessieverlener voor integratie van doelgroepenvervoer tussen flexvervoer en doelgroepenvervoer (zie hieronder).

Vorm 1: Naar een geïntegreerd systeem

Vorm 2: Doelgroepenvervoergebruikers meer met het ov laten reizen

6. Naar een publieke mobiliteitsconcessie

Een integrale benadering van mobiliteit voorkomt versnippering en vergroot de effectiviteit van investeringen. Het zorgt ervoor dat mobiliteit voor iedereen toegankelijk is. In de huidige vorm is de concessie enkel ingestoken vanuit buslijnen, aangevuld met flexvervoer. Hierdoor missen we kansen voor bijvoorbeeld deelmobiliteit.

Voorstel: Neem in het PvE de ambitie op om toe te werken naar een publieke mobiliteitsconcessie waarin onder andere OV en doelgroepenvervoer worden geïntegreerd, maar waar ook ruimte is voor deelmobiliteit en andere mobiliteitsvormen.

7. Seizoensgebonden en recreatief vervoer

Toerisme is een belangrijke economische pijler. Goede bereikbaarheid van recreatieve locaties versterkt de regionale economie.

Voorstel: Ontwikkel een seizoensgebonden dienstregeling in samenwerking met de KOP-gemeenten. Behoud de reguliere lijn naar Huisduinen, maak een aantrekkelijke busverbinding naar de Cocksdorp en neem een standpunt in over de kustbus Petten-Den Helder. Kijk naar de mogelijkheden om recreatiepunten eventueel in de dienstregeling op te nemen.

8. Innovatieve mobiliteitsknooppunten

Innovatieve mobiliteitsoplossingen zoals mobiliteitsknooppunten (hubs) kunnen bijdragen aan betere verbindingen en duurzame mobiliteit.

Voorstel: Houd in het PvE ruimte voor toekomstige ontsluitingen van mobiliteitsknooppunten inclusief mogelijke (shuttle)verbindingen.

9. Social return

De social return waarde dient aantoonbaar te worden ingezet om kansen te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Voorstel: Wij verwachten dat de social return verplichting evenredig terugkomt in het concessiegebied en niet wordt geconcentreerd op enkele locaties waar een hoger rendement te behalen valt.

Slotbeschouwing

Wij verzoeken de provincie om het rapport “Elke regio telt” als expliciet toetsingskader op te nemen in het PvE. Alleen zo wordt geborgd dat het ov-beleid bijdraagt aan gelijke kansen, leefbaarheid en brede welvaart in alle delen van de provincie. Wij verwachten van de concessienemer dat deze zich inzet om het openbaar vervoer actief te stimuleren. Wij zien het openbaar vervoer als een fundamenteel onderdeel van de bereikbaarheid van essentiële voorzieningen maar ook zeker in relatie tot de woningbouwopgave. Daarom verzoeken wij de provincie om met deze opgave rekening te houden om een goed dekkend basisnet in het PvE te verankeren en hierdoor tevens bij te dragen aan de modal shift.

Namens de vier gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel.